

[Udenrigsministeren.]

vil også give Willy Brandt ret i, at man i det europæiske samarbejde må videreføre dialogen med Amerika som en samtale mellem venner, der tåler kritik, forskelle og også spændinger.

I forbindelse med NATO-ministermødet i København her i midten af juni vil jeg få lejlighed til med den amerikanske udenrigsminister at drøfte forskellige aktuelle politiske spørgsmål. På mødet i juni vil der også blive lejlighed til fra dansk side på ny at understrege den betydning, vil tillægges den atlantiske alliance, som vi kender den med dens dobbelte og lige betydningsfulde mål-sætning: forsvar og afspænding.

Som jeg sagde i indledningen, har jeg helt bevidst forsøgt at samle denne redegørelse om forholdsvis få hovedpunkter, men efter mit skøn er disse til gengæld spørgsmål, som er af helt afgørende betydning også for de mange andre problemer, der sikkert vil dukke op i debatten i dagens løb.

Jørgen Peder Hansen: Jeg vil gerne starte med at takke udenrigsministeren for den redegørelse, han lige har afgivet til tinget om den udenrigspolitiske situation. Det forekommer mig, at redegørelsen er værdifuld, ikke mindst fordi den forelægges på et tidspunkt, hvor nye tanker og ideer, der berører vor del af verden meget stærkt, føres ind i debatten fra en side og på en måde, som ikke kan lade nogen part upåvirket. Det skal jeg vende tilbage til lidt senere. Men talen var nu også interessant, fordi den i det hele taget behandler de væsentlige spørgsmål i dansk udenrigspolitik, som på afgørende måde er med til at angive vore ydre rammer og dermed også de muligheder, vi i øvrigt har for at udvikle vort samfund.

Her i debatten er vi undergivet tidsmæssige begrænsninger, og jeg skal forsøge på at henholde mig til de hovedelementer i udenrigsministerens tale, som han nævnte indledningsvis.

Det er klart, at mange andre spørgsmål kunne fortjene at blive taget op, og nogle vil vel også blive det, men det er rigtigt i en sådan debat at begrænse emnerne; det giver større muligheder i debatten — det tror jeg vi alle er enige om her i tinget.

Der kan derfor udmærket opstå behov for en drøftelse af ganske særlige emner, speci-

fikke problemer, akkurat som vi i slutningen af november måned pillede sikkerhedspolitikken ud til en særlig debat her i tinget. Det er altså, ligesom der på forhånd er lagt op til, at vi måske kan få flere debatter end denne mere omfattende årlige udenrigspolitiske debat. Vi kan bare nævne et spørgsmål som forholdet til den tredje verden, og mange andre kunne sådan set nævnes. Jeg vil derfor gerne spørge udenrigsministeren, om vi ikke kunne få flere udenrigspolitiske deldebatter; måske kunne der også komme en meningsstilkendegivelse fra andre partier. Det er et spørgsmål, vi i og for sig drøfter også i markedsudvalget. Det viser noget om, at vores stadig større internationale engagement også må påvirke debatten her i folketinget på en måde, som gør, at vi er i stand til at kanalisere partiernes synspunkter i disse vigtige spørgsmål ud til befolkningen.

Jeg vil gerne gøre nogle mere generelle bemærkninger omkring Europa. Udviklingen i Europa gennem de senere år er udtryk for en rent faktisk afspændingslinje. Der er ikke kun tale om tendenser, som tilfældet har været i en meget lang årrække, men om løsning af nogle af efterkrigstidens allersværeste problemer, som gennem alle disse år har kastet mørke skygger hen over Europa og i deres kølvand har trukket med sig et iskoldt klima, som stivnede fronterne imellem øst og vest. Jeg tillægger det forbedrede forhold imellem USA og Sovjetunionen, som er vokset så udpræget frem i de senere år, en meget væsentlig betydning og betragter det også som en forudsætning for, at der kunne komme en udvikling i gang på flere andre væsentlige områder. Først og fremmest Brandts østpolitik karakteriseret ved indgåelse af den række traktater, som udenrigsministeren nævnedes for et øjeblik siden. Jeg er enig i ministerens understregning af, at det er værd i denne forbindelse at notere, at NATO efter al sandsynlighed har været en afgørende forudsætning for, at der kunne komme skred i denne udvikling. Vi ved, at Brandt selv tillægger denne kendsgerning meget stor vægt, og jeg tror, det er rigtigt. At der har været balance til stede rent militært i forholdet mellem øst og vest, således at ingen af parterne skulle forhandle i en tvangssituation rent magtpolitisk, det har været væsentligt.